

گزارش‌ها

میزگرد مشترک جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان

نخستین میزگرد مشترک جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان در ساعت ۹/۳۰ روز سه‌شنبه شانزدهم آذرماه ۱۳۷۸ با تلاوت آیاتی چند از کلام‌الله مجید آغاز گردید. سپس آقای دکتر سجادپور مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی ضمن خوشامدگویی به هیأت قرقیزستان و تشکر از همه شرکت‌کنندگان در میزگرد طی سخنان کوتاهی با اشاره به توجه خاص جمهوری اسلامی ایران نسبت به منطقه آسیای مرکزی و قفقاز و مسایل مربوط به این حوزه، اظهار داشت که برگزاری چنین جلساتی در راستای توسعه فکر و دانش و مبادله نظر در مورد مسایل منطقه در خود منطقه از اهمیت شایانی برخوردار است.

آقای دکتر سجادپور تأکید نمود که سه هدف اصلی در تشکیل این میزگرد مدنظر می‌باشد؛ آشنایی هرچه بیشتر از دیدگاه‌های یکدیگر، افزایش روح تفاهم و دوستی بین ملت‌ها و ایجاد شبکه ارتباطی بین نخبگان دو کشور.

در ادامه جلسه، جناب آقای سیدصادق خرازی معاون آموزش و پژوهش وزیر امورخارجه طی بیاناتی ضمن استقبال از حضور هیأت قرقیزستان در تهران اظهار داشت:

کنش و واکنش دوستانه ما در حالی انجام می‌گیرد که هزاره دوم میلادی رو به اتمام بوده و هزاره جدیدی شروع می‌گردد. شروع هزاره جدید با تغییرات شگرفی همراه است که از لحاظ «سرعت» و «پیچیدگی» با هیچ دوره‌ای از گذشته روابط بین‌الملل قابل مقایسه نیست.

سرعت و پیچیدگی تحولات بین‌المللی در دهه آخر هزاره دوم، زندگی بشر را در همه

ابعاد دگرگون ساخته و ساختار جدیدی از قدرت را بهمراه آورده است. در این دگرگونی‌ها، آمیزه‌ای از بیم و امید، فراروی بشریت قرار گرفته است. بیم و نگرانی از سرعت و پیچیدگی‌ها، تحولات منفی و مخرب که در قالب کشتار و خونریزی، بی‌عدالتی و ابهام در مورد گذران زندگی اقتصادی در عصر جهان‌گرایی خود را نمایش می‌دهد. در عین حال این امید ایجاد شده است که بشر امروز که در مقایسه با گذشته از آگاهی و دانش بسیار بالایی برخوردار است و همچنین با توان فوق‌العاده‌ای که ناشی از انقلاب تکنولوژیک در ارتباطات انسانی بدست آورده، بتواند راه‌حل‌های مناسبی برای زندگی و حل مشکلات خود پیدا کند.

در این نقطه عطف تاریخی، چگونه زندگی کردن و چگونه بهتر زیستن تبدیل به سؤالی جدی برای همه ملت‌ها شده و همه درصددند که پاسخی مناسب به سؤالاتی از این قبیل پیدا کنند. پاسخ ملت‌ها به این سؤالات پرچالش، متفاوت می‌باشد.

پاسخ ما به این سؤالات آن است که مناسب‌ترین راه‌حل‌ها برای بشریت از مسیر فرهنگ بدست می‌آید. بشر امروز از دانش و تکنولوژی، دچار نقص و نقصان جدی نیست. آنچه مورد نیاز می‌باشد، توجه به ابعاد فرهنگی و لطیف زندگی است. فرهنگی بودن و فرهنگی اندیشیدن، حیات ملت‌ها و انسان‌ها را به نحو سازنده‌ای دگرگون می‌کند. اگر فرهنگی و تمدنی بیاندیشیم، دیگر جایی برای مخاصمه و خونریزی نخواهد بود و دوستی و همکاری ناشی از درک فرهنگی از روابط بین‌الملل می‌تواند پایدار بوده و از همکاری زودگذر مبتنی بر منافع کوتاه‌مدت مادی فراتر رود. خوشحالم که هر دو کشور از چنین نگرشی برخوردارند.

نگاه فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به روابط بین‌الملل و نگاه مشابه قرقیزستان به این پدیده در ایده‌گفتگوی تمدن‌ها جناب آقای خاتمی، رئیس‌جمهور فرهیخته ما و تئوری جاده ابریشم جناب آقای عسگر آقافیف، رئیس‌جمهور اندیشمند قرقیزستان متجلی است. ایده‌گفتگوی تمدن‌ها، یکی از عمودهای اصلی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بوده و نشانگر این اعتقاد ماست که تحول در نگرش‌های فرهنگی لازمه یک زندگی عزتمند در دنیای پرآشوب امروز است.

منظور ما از فرهنگ، فقط در یک نوع نگرش و در یک نوع رابطه خلاصه نمی‌شود. ما فرهنگ را پدیده‌ای صرفاً ایدئولوژیک یا اقدامی نمایشی نمی‌بینیم، بلکه فرهنگ مجموعه

سامان یافته‌ای از نحوه نگرش‌های انسان به طبیعت، به رابطه با دیگران و چگونگی اندیشه در مورد روابط با دنیای خارج از مادیات باز می‌گردد. جالب است که هم ملت قرقیزستان و هم ملت ایران در این زمینه تجارب غنی دارند و بعنوان مثال نحوه کنار آمدن ملت قرقیزستان با زندگی کوهستانی در کشور کوهستان‌ها و نحوه کنار آمدن مردم فلات قاره ایران با زندگی حاشیه‌کویرها نشانگر یک مخرج مشترک عمیق است و آن اینکه با طبیعت نه فقط به لحاظ یک اجبار طبیعی باید کنار آمد بلکه به طبیعت باید به عنوان آیات الهی و نشانه‌هایی دوست‌داشتنی و تقدیس کردنی از عظمت پروردگار نگاه کرد و این رابطه روحانی با طبیعت چیزی است که شاید همه فرهنگ‌ها به آن معنا که دو ملت قرقیز و ایران به آن نگاه کرده‌اند نگاه نکنند. تجارب ما می‌تواند در تدوین فرهنگ جهانی در آستانه هزاره جدید کمک مؤثری باشد. امیدوارم که این میزگرد گامی در جهت تقویت نگاه فرهنگی به روابط بین‌المللی باشد و بتواند در تحکیم روابط بین مردم و نخبگان دو کشور ما قدمی بیاد ماندنی باشد. باید تأکید کنم ما برای تماس با مردم فرهیخته و نخبگان دانشمند آسیای مرکزی اولویت خاصی قائلیم. این اولویت در رفتار سیاست خارجی ایران کاملاً محسوس می‌باشد و هیچ حادثه و جریان بین‌المللی نمی‌تواند بر این اولویت‌ها تأثیر بگذارد. کارنامه ایران در این منطقه در دوران پس از فروپاشی شوروی کارنامه روشنی است و ما در تلاشیم که منطقه‌ای عاری از تشنج و مشحون از دوستی بسازیم.

در ابتدای فروپاشی شوروی فرضیه‌های بسیار نادرستی را در باره ایران مطرح می‌کردند که هدف همگی در واقع حذف و به حداقل رساندن همکاری‌های منطقه‌ای و ایجاد جو بدبینی بود. ولی هم ایران و هم کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز دریافتند که سود آنها در همکاری‌های مشترک است و لذا فرضیه‌هایی که سعی می‌کرد «ایران ستیزی» را جزیی از سیاست‌های منطقه‌ای نماید با شکست روبه‌رو شد. یکی از دلایل شکست این گرایش آن بود که طراحان آن از عمق نگاه فرهنگی ملت‌های ایران و آسیای مرکزی آگاهی نداشتند و نمی‌دانستند که این فرهنگ است که ملت‌های ما را بهم نزدیک کرده و می‌کند. نشست‌ها نشست‌های فرهنگی و علمی است و قطعاً در نزدیک کردن بیشتر ملت‌های ما به یکدیگر مؤثر خواهد بود.

پس از آن، آقای عبدالله یف معاون وزیر امور خارجه و رئیس هیأت قزاقستان با ابراز تشکر از تلاشهای صورت گرفته برای برپایی این میزگرد، اظهار داشت که روابط بین دو کشور براساس احترام و اعتماد متقابل بوده و برای بالا بردن سطح دوستی و حفظ منافع طرفین در همه جنبه‌ها کوشش‌هایی به عمل آمده است. در مورد روابط بین‌الملل، نظرات دو کشور شبیه به هم بوده و همکاری‌های مشترک در سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد و یا سازمان کنفرانس اسلامی مورد تأکید مقامات ایران و قرقیزستان می‌باشد.

نامبرده ضمن سودمند خواندن دیدار وزیر امور خارجه قرقیزستان از ایران، خاطر نشان نمود که همکاری‌های اقتصادی در حال توسعه است و شرایط فعلی از نظر تعرفه و مسایل حمل و نقل ایجاب می‌کند تا با رفع موانع گمرکی، ترانزیت کالا بین دو کشور به سهولت صورت گیرد.

معاون وزیر خارجه قرقیزستان در ادامه سخنان خود افزود که جمهوری قرقیزستان پس از فروپاشی شوروی اصلاحات اقتصادی را در همه زمینه‌ها آغاز کرد و از جمله نخستین کشورهای مجموعه شوروی سابق بود که پول ملی خود را تعیین نمود که از جمله ارزهای قابل اعتماد منطقه می‌باشد. برنامه خصوصی‌سازی اقتصاد روند خود را طی می‌کند و پس از همه‌پرسی انجام شده و پذیرش مالکیت خصوصی، این برنامه در خصوص سازمان‌های انحصاری اقتصادی، نفت و گاز و هواپیمایی در شرف انجام است. در واقع قرقیزستان اولین کشور منطقه است که به سوی اقتصاد جهانی حرکت می‌کند.

نامبرده تأکید نمود که البته بحران‌های منطقه‌ای در اقتصاد قرقیزستان بی‌تأثیر نبوده و همراه با کاهش ارزش پول و افزایش میزان بدهی‌های خارجی، در زندگی مردم نیز اثر داشته است. برای مقابله با این بحران‌ها و تثبیت وضعیت کشور، سیاست پولی تغییر کرده و با کاستن از هزینه‌های دولتی و برقراری تعادل تجاری سعی بر آن بوده تا با بهبود موقعیت سازمان‌های صنعتی بر میزان تجارت‌های کوچک و متوسط افزوده گردد. اینک نتایج تدابیر فوق‌العاده دولت پدیدار گشته و با بهبود وضعیت اقتصادی طی سال جاری میزان درآمد ملی حدود ۴/۱ درصد افزایش یافته است. با کاهش بحران اقتصادی، تحرکاتی در زمینه گسترش مبادلات با اتحادیه اروپا و افزایش همکاری با بانک‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاران خارجی

شروع شده و برنامه‌هایی برای سال ۲۰۰۰ در نظر گرفته شده است.

آقای عبدالله‌یف خاطر نشان نمود که قرقیزستان با برخورداری از یک جامعه باز و دموکراتیک و اقتصاد آزاد به سوی بهبود وضعیت اجتماعی مردم حرکت می‌کند و این وضعیت می‌تواند عاملی برای تحکیم همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی محسوب گردد. مقدمات برگزاری انتخابات مجلس و ریاست جمهوری فراهم شده و این انتخابات بر اساس معیارهای بین‌المللی صورت خواهد گرفت. در مورد توسعه اقتصادی و افزایش همکاری‌های منطقه‌ای طی سالهای اخیر مطالب زیادی گفته شده و ایده رئیس‌جمهور قرقیزستان در خصوص دیپلماسی جاده ابریشم نیز مبتنی بر این نگرش می‌باشد. این جاده در پرتو ارتباط هزارساله شرق و غرب را به هم متصل می‌کند و در تاریخ کشورهای منطقه نقش مهمی را داشته است و اینک اقدامات جدیدی برای احیای آن صورت می‌گیرد. وی با اشاره به مشکلات قرقیزستان در زمینه قاچاق مواد مخدر و تروریسم یادآور شد که در جریان وقایع اخیر در جنوب آن کشور تلاش‌های بسیاری صورت گرفت تا گروگان‌ها آزاد گردند و جا دارد از حمایت‌های جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها در این زمینه قدردانی شود. در خصوص مبارزه با مواد مخدر نیز که حل آن در گرو نزدیک‌تر شدن کشورهای منطقه به یکدیگر است، کشورهای آسیای مرکزی تلاش‌های مشترکی را برای همکاری در مبارزه با تروریسم و قاچاق مواد مخدر و اسلحه انجام داده‌اند و چندی قبل یادداشت تفاهمی میان پنج کشور منطقه برای مقابله با این معضلات به امضا رسید.

آقای عبدالله‌یف با مهم توصیف کردن روابط انسانی و اندیشیدن به نسل‌های آینده، به‌وجود تشابه نقطه‌نظرات رؤسای جمهوری دو کشور در قالب نظریه گفتگوی تمدن‌ها و دیپلماسی جاده ابریشم اشاره نمود و با اعلام حمایت از برنامه گفتگوی تمدن‌ها در سال ۲۰۰۱ تأکید نمود که وجود ثبات و امنیت در منطقه و جهان هدف مشترک دو کشور بوده و همکاری‌های دوجانبه برای نیل به این منظور می‌تواند نتایج سودمندی را دربر داشته باشد.

در جلسه نخست میزگرد، که به موضوع نگرش‌های بین‌المللی دو کشور: گفتگوی تمدن‌ها - دیپلماسی جاده ابریشم اختصاص داشت و به ریاست آقای عبدالله‌یف تشکیل گردید، آقایان آل‌حیب رئیس گروه مطالعات حقوق بین‌الملل، قرابایف استاد دانشگاه

اسلاویک قرقیزستان، دکتر رضا و دکتر امیراحمدیان از پژوهشگران مسایل منطقه و تنی چند از اعضای هیأت قرقیزستان و کارشناسان ادارات مختلف وزارت امور خارجه سخن گفتند.

در مورد اشتراکات فرهنگی ایران و قرقیزستان ضمن اشاره به سوابق موجود و تأکید بر اهمیت نقش هر دو کشور در منطقه، گفته شد که تفکرات مشترک رؤسای جمهوری دو کشور و تجلی آن در قالب نظریه‌های مطرح شده پایه و اساس مناسبی را برای تداوم همکاری‌ها فراهم نموده است و از طریق احیای جاده ابریشم می‌توان به مفهوم گفتگوی تمدن‌ها رسید. به‌طور کلی اهمیت هر دو نظریه در این است که به منظور تقویت همکاری بشریت ارائه شده‌اند.

در بحث تمدن و تفاوت که با فرهنگ جامعه، گفته شد که فرهنگ جنبه مفیدی است که در درون تمدن جای دارد و تمدن بیشتر به جنبه مادی جامعه و رابطه انسان با طبیعت اطلاق می‌گردد که می‌تواند موجبات برخورد بین انسان‌ها را فراهم نماید، در حالی که فرهنگ به عنوان عامل معنوی تفاهم بیشتر انسان‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد. توجه هرچه بیشتر به آن به کاهش برخورد تمدن‌ها منجر خواهد گشت. بنابراین در مقوله مناسبات دو جانبه توجه به این جنبه معنوی یعنی فرهنگ مورد تأکید بوده و در این چارچوب برقراری هفته فرهنگ در هر دو کشور و آشنا ساختن هرچه بیشتر دو ملت نسبت به یکدیگر از اهمیت زیادی برخوردار است.

در باره تحول مفاهیم سیاست، اقتصاد و فرهنگ بین‌الملل نیز چنین بیان شد که اینک مسایل مربوط به رعایت حقوق بشر و احترام به حاکمیت ملت‌ها، وابستگی و همکاری متقابل و تنوع فرهنگی جایگزین مفاهیم گذشته شده و با توجه به این سه رویکرد در نظام بین‌الملل، کشورهایمانند ایران و قرقیزستان دارای نگرانی‌های مشترکی هستند که می‌توانند براساس آن همکاری‌های متقابلی را با هم داشته باشند.

با توجه به کمبود اطلاعات مردمی در خصوص قرقیزستان و تأکید بر انجام تلاش‌های بیشتر بر رفع این نقیصه، ضمن یادآوری اطلاعات موجود در سفارتخانه‌های دو کشور و نیز امکان دسترسی به آن از طریق دبیرخانه اکو به اقدام ارزنده اخیر دولت قرقیزستان در برپایی کنفرانس حماسه‌های مردم جهان و تأثیر آن در آشنایی مردم کشورهای منطقه از تشابهات و اشتراکات فرهنگی یکدیگر، خاطر نشان شد که هدف از آن کمک به ترویج فرهنگ و دوام و

بقای مشترکات فرهنگی می‌باشد. در این راستا برگزاری نشست‌ها در سال ۲۰۰۰ به مناسبت سه‌هزارمین سال شهر اوش که در جنوب آن کشور و در حوزه اسلامی و ایرانی قرار دارد، حائز اهمیت است.

همچنین فعال ساختن انجمن دوستی ایران و قرقیزستان و پی‌گیری امور مربوط به آن می‌تواند قدم مؤثری در شناساندن هرچه بیشتر دو کشور به ملت‌های آنها باشد.

در مورد علت طرح نظریه جاده ابریشم و تعیین اولویت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی مترتب بر آن ضمن اشاره به سابقه امر گفته شد که مسأله اقتصادی در درجه اول قرار دارد زیرا قرقیزستان محصور در خشکی بوده و برای ارتباط با جهان خارج به راه‌های ارتباطی کشورهای همسایه خود و از جمله ایران نیازمند است.

با توجه به تصویب سال ۲۰۰۱ به‌عنوان سال گفتگوی تمدن‌ها و تأکید سازمان ملل به دولت‌های عضو برای انجام فعالیت‌هایی در این زمینه که به برپایی گردهمایی‌های متعدد درباره این موضوع منجر گردید و اجلاس چهارجانبه اخیر در تهران آخرین نمونه آن می‌باشد، ضمن اشاره به اعلام آمادگی گرجستان و انجام مذاکرات سه‌جانبه گفتگوی تمدن‌ها با چین و هند در آینده نزدیک، آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای برپایی چنین نشست‌ها با قرقیزستان به صورت دوجانبه و یا مشارکت سایر کشورهای منطقه به صورت چندجانبه اعلام گردید.

دومین جلسه میزگرد با موضوع نگرش‌های منطقه‌ای: ثبات، امنیت و همکاری‌های منطقه‌ای به ریاست آقای قربایف استاد دانشگاه اسلاویک قرقیزستان تشکیل و طی آن خانم دکتر الهه کولایی مدیرکل آموزش دانشگاه تهران، آقایان سلطان بایف رئیس اداره همکاری‌های چندجانبه وزارت امور خارجه قرقیزستان، بهرامی کارشناس دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، اکبری مشاور وزیر دفاع و ناصر ثقفی عامری مطالبی را بیان داشتند.

در خصوص موقعیت جدید قرقیزستان و دیگر جمهوری‌های آسیای مرکزی گفته شد که فروپاشی شوروی پیوندهای اقتصادی این نظام همبسته را دچار اختلال کرد و در شرایط جدید تولید ناخالص داخلی این کشورها به شدت کاهش یافته و محیط زیست منطقه در شرایط مخاطره‌آمیزی قرار گرفته است. شوروی در دوران استقلال برای کشورهای آسیای مرکزی میراث پُرچالشی بر جای گذاشته که آنها را برای یافتن شرکای تجاری جدید به حرکت

در آورده است. در این میان، با نگاهی به ساختار واردات و صادرات قرقیزستان، جنبه هم‌تکمیلی برجسته‌ای برای توسعه روابط تجاری - بازرگانی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان آشکار می‌گردد. در الگوی اقتصادی قرقیزستان مانند سایر جمهوری‌ها، بخش صنایع مصرفی مورد توجه نبوده، در حالی که در اقتصاد و ساختار صنعت جمهوری اسلامی ایران توانایی‌های معتناهی برای پاسخ دادن به این خلاء وجود دارد.

در ادامه مطلب گفته شد که تقابل قدرتهای جهانی و منطقه‌ای که می‌تواند فرصت‌هایی را برای بعضی کشورهای منطقه فراهم سازد، فی‌نفسه تهدیداتی را نیز دربر خواهد داشت. شکاف میان آمریکا و منافع منطقه‌ای روسیه که بازتاب آن در چرخش دیده می‌شود، از پی‌آمدهای منفی این‌گونه بهره‌برداری از اختلافات بنیادی قدرتهای بزرگ است، هرچند که ریشه در پیشینه تاریخی دارد. با توجه به این نکته ضروری است میان دو کشور براساس منافع متقابل و تأمین ثبات در منطقه، توسعه همکاری‌های متقابل بیش‌از پیش مورد توجه قرار گیرد. در زمینه مشکلات قرقیزستان با اشاره به تلاش این کشور برای برقراری ساختارهای دموکراتیک و بازسازی سیستم اقتصاد، تأکید گردید که انجام این امور در شرایطی امکان‌پذیر است که تمام شرایط خارجی و منطقه‌ای برای حفظ ثبات و امنیت فراهم گردد. باید توجه داشت که قرقیزستان در حال حاضر با مسایل متعددی از قبیل تروریسم بین‌المللی، تعصب‌گرایی و قاچاق مواد مخدر روبه‌روست و برای حل این مسایل، کشورهای منطقه باید به‌طور مشترک باهم همکاری نمایند.

در بحث افغانستان نیز با مروری بر وضعیت دو نیروی عمده سیاسی و نظامی فعال در صحنه داخلی و عدم کارایی تلاش‌های صورت گرفته برای اعاده صلح و ثبات در آن کشور، تأکید گردید که تحریم گروه طالبان توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد و همچنین تحول اخیر در صحنه سیاسی پاکستان که قوی‌ترین حامی طالبان محسوب می‌گردد، دو پدیده مهمی است که نیازمند توجه ویژه می‌باشند. در این میان، امکان رشد و تقویت گروه‌های مخل امنیت و عامل آشوب و خرابکاری در سایر کشورها در مناطق تحت تسلط گروه طالبان، قاچاق مواد مخدر و تسلیحات از طریق افغانستان که مشکلات بسیاری برای امنیت کشورهای پیرامون افغانستان و سایر کشورهای منطقه دربر داشته، مسأله پناهندگان افغانی در کشورهای

همسایه و تداوم بحران در آن کشور که می‌تواند زمینه‌های دخالت هرچه بیشتر کشورهای خارج از منطقه را افزایش دهد، از جمله عوارض منفی وضعیت فعلی افغانستان قلمداد گردید. در بررسی وضعیت امنیتی منطقه و قرقیزستان با در نظر گرفتن موقعیت ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک کشورهای پیرامون قرقیزستان تأکید گردید که واقع شدن در بُعد شرقی آسیای مرکزی و بُعد غربی چین، بار امنیتی خاصی را به قرقیزستان می‌دهد. به لحاظ امنیتی، قرقیزستان منطقه‌نهایی بستر جغرافیایی ممکن برای توسعه ناتو به شرق است. بنابراین در مقایسه با سایر کشورهای آسیای مرکزی بیشترین فشارها را باید تحمل نماید.

با توجه به خطرات ناشی از گسترش قاچاق مواد مخدر، مسأله مهاجرت‌ها (که در حال حاضر در قرقیزستان حدود ۱۶ هزار نفر مهاجر به سر می‌برند که بیشتر آنها از تاجیکستان هستند)، گسترش فقر، وضعیت اجتماعی نامطلوب و مشکلات زیست‌محیطی، لزوم تشریح مساعی کلیه کشورهای منطقه با هم برای رفع این مشکلات و مقابله با آثار ناخوشایند آنها مورد تأکید قرار گرفت. همچنین پیشنهاد گردید تا همکاری کشورهای منطقه در زمینه‌های اقتصادی از جمله مسأله ترانزیت کالا، استفاده از منابع اولیه مشترک، سیستم‌های حمل و نقل و ارتباطات و دیگر مسایل موجود در چارچوب سازمان همکاری اقتصادی (اگو) صورت گیرد. در خصوص نقش ارتباطات جمعی و رسانه‌های غربی در منطقه به‌طور کلی ضمن اشاره به آثار مثبت مترتب بر عملکرد آنها در بالا بردن میزان دانش عمومی به جنبه‌های منفی آن نیز پرداخته شد و خاطر نشان گردید این رسانه‌ها انتظارات عمومی را در کشورها افزایش می‌دهند که با توجه به محدود بودن توانایی دولت‌ها مشکل‌آفرین بوده و حتی به‌عنوان عامل تهدید ثبات داخلی می‌تواند عمل نماید.

جلسه سوم میزگرد در مورد نگرش‌های دو کشور نسبت به روابط دوجانبه تشکیل گردید و در آن آقایان جونوش علیف معاون وزیر صنایع و تجارت قرقیزستان، صابر از اداره مشترک‌المنافع، صراف معاون وزیر پست و تلگراف و تلفن، توسلی نخستین سفیر جمهوری اسلامی ایران در بیشکک، عبدالله‌یف معاون وزیر خارجه قرقیزستان و سفیر قرقیزستان در تهران سخن گفتند.

پس از مروری بر فعالیت‌های اقتصادی قرقیزستان و همکاری آن کشور با دیگر

جمهوری‌های مجموعه شوروی سابق، تأکید گردید که وضعیت ژئوپلیتیک، واقعیت‌های جغرافیایی و مسایل تاریخی بیانگر آن است که ایران به عنوان یکی از کشورهای مهم اسلامی از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد و قرقیزستان برای توسعه همکاری‌های اقتصادی فیما بین اولویت ویژه‌ای قائل است. میزان مبادلات دوجانبه در حال افزایش می‌باشد و پنبه، پارچه، لوله، دستگاه‌های تراش، لامپ‌های حرارتی و فلزات سیاه از جمله اقلام صادراتی قرقیزستان به ایران هستند. در مقابل، انواع میوه، تریکو، مواد نباتی، گُرک، کفش، پوست، چرم و شیرینی‌جات کالاهای صادراتی ایران به آن کشور را تشکیل می‌دهند. در زمینه مناسبات دوجانبه گفته شد که مشکل اساسی وجود نداشته و در تمام مذاکرات، مواضع دو کشور کاملاً منطبق برهم بوده و تاکنون ۴۸ موافقت‌نامه و یادداشت تفاهم بین طرفین منعقد شده است. در دیدارهای مقامات دو کشور و برگزاری کمیسیون دوجانبه همواره حسن تفاهم و اعتماد متقابل حاکم بوده است. هر دو کشور اعتقاد دارند که تمام بحران‌ها باید به‌طور ریشه‌ای حل و فصل گردند. پس از بحران اخیر در جنوب قرقیزستان، در جریان برگزاری کنفرانس تعامل و همکاری در آسیا (سیکا) که به ابتکار آقای نظریایف تشکیل شد، و همکاری و مساعدت جمهوری اسلامی ایران در تصویب بند مربوط به محکوم ساختن فعالیت‌های تروریستی در جنوب قرقیزستان مثمر واقع گردید. در این میان، با وجود نشانه‌های مثبت در روابط دوجانبه، عدم حضور قرقیزستان در رأی‌گیری به قطعنامه حقوق بشر در ایران با توجه به سطح مناسبات دو کشور خوشایند نمی‌باشد.

در ادامه بحث، با اشاره به نتایج کمیسیون مشترک دو کشور و یادداشت تفاهم امضاء شده بین طرفین، تصریح گردید که برقراری پرواز اوش - مشهد که بیشترین فعالیت تجاری خراسانی در آن شهر صورت می‌گیرد، توافق در خصوص استاندارد کالا، تأسیس مرکز تجاری ایران در بیشکک، مشارکت تولیدکنندگان دو کشور در نمایشگاه‌های بین‌المللی یکدیگر، عدم اخذ مالیات مضاعف، ایجاد رابطه کارگزاری بانکی و تأسیس بانک مشترک، همکاری‌های فنی بین صدا و سیما دو کشور، مسأله لغو روادید و همکاری در زمینه‌های کشاورزی از جمله مهمترین موارد بررسی شده در سومین اجلاس کمیسیون مشترک دوجانبه در ۱۴ نوامبر گذشته در بیشکک بوده است.

در جلسه اختتامیه میزگرد، جمع‌بندی مطالب مطرح طی جلسات متعدد میزگرد توسط آقای ناصر ثقفی‌عامری ارائه و طی آن تصریح گردید که در اولین جلسه میزگرد بحث گفتگوی تمدن‌ها و دیپلماسی جاده ابریشم که دو محور اصلی دیدگاه‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان در محیط بین‌المللی در هزاره سوم میلادی است، مطرح شد. ایده گفتگوی تمدن‌ها دارای بُعد فرهنگی - تمدنی است و ایده دیپلماسی جاده ابریشم دارای محور اقتصادی - تمدنی می‌باشد ولی هر دو ایده هدف واحدی را تعقیب می‌نمایند. با توجه به همبستگی‌های فرهنگی بین دو کشور که یکی از سخنرانان به خوبی آن را به خویشاوندی و هم‌خونی تعبیر کرد، مسلماً همکاری دو کشور در مجامع بین‌المللی (در سازمان ملل متحد، سازمان کنفرانس اسلامی و اکو) نوید روشن می‌دهد.

در جلسه مربوط به همکاری منطقه‌ای، به مسایل منطقه از جنبه امنیت و همکاری‌های اقتصادی از دو بُعد کلان و خرد پرداخته شد. در این بخش، مسأله افغانستان مطرح شد و زمینه‌های همکاری ایران و قرقیزستان برای حل این مشکل تشریح گردید. همچنین به عوامل تهدیدات منطقه‌ای مانند قاچاق مواد مخدر، تروریسم، افراط‌گرایی مذهبی و مهاجرت‌های ناخواسته نیز اشاره شد.

در آخرین جلسه که به موضوع روابط دوجانبه اختصاص داشت، بحث‌های جامع و کاملی به عمل آمد. با ارائه گزارش کار کمیسیون دوجانبه، لزوم همکاری بیشتر دو کشور در اکو، سیکا، سازمان ملل متحد و سازمان کنفرانس اسلامی مورد تأکید قرار گرفت. همچنین خاطرنشان گردید تا در زمینه روابط سیاسی در کشور مشکلی وجود نداشته و روح تفاهم و اعتماد متقابل بر این مناسبات حاکم می‌باشد. این میزگرد با سخنان آقای دکتر سجاده‌پور پایان یافت.